

פרק שירה

הקדמה

אמר רבי, כל העוסק בפרק שירה בעולם הזה, זוכה ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים, ותלמודו מתקיים בידו, וניצול מיצר הרע, ומופגע רע, ומחיבוט הקבר, ומדינה של גהנום, ומוחבלו של משיח, ומאריך ימים, וזוכה לימות המשיח, ולחיי העולם הבא

תניא אמר רבי אליעזר, כל האומר שירה זו בעולם הזה, זוכה ואומר לעולם הבא, שנאמר אז ישיר משה, שר לא נאמר אלא ישיר אותו לעתיד לבוא

תניא רבי אליעזר הגדול אומר, כל העוסק בפרק שירה זה בכל יום, מעיד אני עליו שהוא בן העולם הבא, וניצול מפגע רע, ומיצר הרע, ומדין קשה, ומשטן, ומכל מיני משחית ומזיקין. גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת דרכי ולשמור מצוותי וחוקי. נצור תורתך בלבבך ונגד עיניך תהיה יראתי. שמור פיך ולשונך מכל חטא ואשמה, ואני אהיה עמך בכל מקום שתלך, ואלמדך שכל ובינה מכל דבר. והוי יודע שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו כי אם לכבודו, שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו

אמרו חז"ל על דוד מלך ישראל, בשעה שסיים ספר תהילים זחה דעתו עליו ואמר לפני הקדוש ברוך הוא, יש בריה בעולמך שאומרת שירות ותשבחות יותר ממני. באותה שעה נודמנה לו צפרדע אחת, ואמרה לו, דוד אל תזוח דעתך עליך, שאני אומרת שירות ותשבחות יותר ממך. ולא עוד אלא כל שירה שאני אומרת ממשלת עליה שלוש אלפים משלים, שנאמר וידבר שלוש אלפים משל ויהי שירו חמישה ואלף. ולא עוד אלא שאני עוסקת במצוה גדולה, וזו היא המצוה שאני עוסקת בה, יש בשפת הים מין אחד שאין פרנסתו כי אם מן המים,

ובשעה שהוא רעב נוטלני ואוכלני. זו היא המצוה. לקיים מה שנאמר אם רעב שונאך האכילהו לחם, ואם צמא השקהו מים, כי גחלים אתה חותה על ראשו, ו-ה' ישלם לך. אל תקרוי ישלם לך אלא ישלימונו לך

פרק ראשון

שמים אומרים: השמים מספרים כבוד אל, ומעשה ידיו מגיד הרקיע **ארץ אומרת:** ליי הארץ ומלוואה, תבל ויושבי בה, ואומר. מכנף הארץ זמרת שמענו, צבי לצדיק

גן עדן אומר: עורי צפון ובואי תימן, הפיחי גני יזלו בשמיו, יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו

גיהנום אומר: כי השביע נפש שוקקה, ונפש רעבה מלא טוב **מדבר אומר:** ישושום מדבר וציה, ותגל ערבה ותפרח כחבצלת **שדות אומרים:** יי בחכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה **מים אומרים:** לקול תתן המון מים בשמים, ויעל נשאים מקצה ארץ **ימים אומרים:** מוקולות מים רבים, אדירים משברי ים, אדיר במרום יי **נהרות אומרים:** נהרות ימחאו כף, יחד הרים ירננו **מעיינות אומרים:** ושרים כחוללים, כל מעיני בך

פרק שני

יום אומר: יום ליום יביע אמר, ולילה לילה יחווה דעת **לילה אומר:** להגיד בבקר חסדך, ואמונתך בלילות **שמש אומר:** שמש ירח עמד זבולה, לאור חציך יהלכו, לנגה ברק חניתך **ירח אומרת:** עשה ירח למועדים, שמש ידע מבואו

כוכבים אומרים: אתה הוא יי לבדך, אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם, הארץ וכל אשר עליה, הימים וכל אשר בהם, ואתה מחיה את כלם, וצבא השמים לך משתחוים **עבים אומרים:** ישת חשך סתרו, סביבותיו סוכתו, חשכת מים עבי שחקים **ענני כבוד** אומרים: אף ברי יטריח עב, יפיץ ענן אורו **רוח אומר:** אמר לצפון תני, ולתימן אל תכלאי, הביאי בני מרחוק, ובנותי מקצה הארץ: ברקים אומרים: ברקים למטר עשה, מוצא רוח מאוצרותיו **טל אומר:** אהיה כטל לישראל, יפרח כשושנה, ויך שרשיו כלבנון **גשמים אומרים:** גשם נדבות תניף אלהים, נחלתך ונלאה אתה כוננתה

פרק שלישי

אילנות שבשדה אומרים: אז ירננו עצי היער, מלפני יי כי בא לשפוט את הארץ **גפן אומרת:** כה אמר יי, כאשר ימצא התירוש באשכול, ואמר, אל תשחיתיה כי ברכה בו, כן אעשה למען עבדיי, לבלתי השחית הכל **תאנה אומרת:** נצר תאנה יאכל פריה **רמון אומר:** כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך **תמר אומר:** צדיק כתמר יפרח, כארו בלבנון ישגה **תפוח אומר:** כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצילו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחיכי **שיבולת חיטים** אומרת: שיר המעלות ממעמקים קראתיך יי

שיבולת שעורים אומרת: תפלה לעני כי יעטוף ולפני יי ישפוך שיחו **שאר השיבולים** אומרים: לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר, יתרועעו אף ישירו **ירקות שבשדה** אומרים: תלמיה רוח, נחת גדודיה, ברביבים תמוגגנה, צמחה תברך **דשאים אומרים:** יהי כבוד יי לעולם, ישמח יי במעשיו

פרק רביעי

תרנגול אומר: בשעה שבא הקדוש ברוך הוא אצל הצדיקים בגן עדן, זולפים כל אילני גן עדן בשמים, ומרננים ומשבחים, ואז גם הוא מתעורר ומשבח: בקול ראשון אומר: שאו שערים ראשיכם, והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד, מי זה מלך הכבוד, יי עוזו וגבור יי גבור מלחמה בקול שני אומר: שאו שערים ראשיכם, ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד, מי הוא זה מלך הכבוד, יי צבאות הוא מלך הכבוד סלה: בקול שלישי אומר: עמדו צדיקים ועסקו בתורה, כדי שיהיה שכרם כפול לעולם הבא: בקול רביעי אומר: לישועתך קויתי יי: בקול חמישי אומר: עד מתי עצל תשכב, מתי תקום משנתך: בקול שישי אומר: אל תאהב שנה פן תיורש, פקח עיניך שבע לחם: בקול שביעי אומר: . עת לעשות ליי הפרו תורתך **תרנגולת אומרת:** נתן לחם לכל בשר, כי לעולם חסדו **יונה אומרת:** כסוס עגור, כן אצפצף, אהגה כיונה, דלו עיני למרום, אדני עשקה לי ערבני: אומרת יונה לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, יהיו מזונותי מרורים כזית בידך, ואל יהיו מתוקים כדבש, על ידי בשר ודם: נשר אומר: ואתה יי אלהים צבאות אלהי ישראל, הקיצה

פרק שירה

עקרב אומר: טוב יי לכל, ורחמיזו על כל מעשיו
שבלול אומר: כמו שבלול תמוס יהלוך, נפל אשת בל חזו שמשו
נמלה אומרת: לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחכם
עכבר אומר: ואתה צדיק על כל הבא עלי, כי אמות עשית ואני
 הרשעתי
חולדה אומרת: כל הנשמה תהלל יה הללויה
כלבים אומרים: באו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני יי עשנו

דברי סיום

רבי ישעיה תלמידו של רבי חנינא בן דוסא התענה חמש ושמונים
 תעניות, אמר כלבים שכתוב בהם והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה
 יוכו לומר שירה. ואמר לו ישעיה עד מתי אתה מתענה על זה הדבר,
 שבועה היא מלפני המקום ברוך הוא מיום שגילה סודו לחבוק הנביא
 לא גילה דבר זה לשום בריה בעולם, אלא בשביל שתלמידו של אדם
 גדול אתה, שלחוני מן השמים להזדקק אליך, ואמרו כלבים כתיב בהם
 ולכל בני ישראל לא יחרץ ללב לשונו, ולא עוד אלא שזכו לעבד עורות
 מצואתם, שכותבין בהם תפילין ומזוזות וספר תורה, על כן זכו לומר
 שירה. ומה ששאלת חזור לאחוריק ואל תוסיף בדבר הזה עוד, כמו
 שכתוב שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו
ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ברוך ה' מציון שוכן ירושלים הללויה: ברוך
 ה' אלוהים אלהי ישראל עושה נפלאות לבדו: ברוך שם כבודו לעולם
 וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן

שור אומר: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי, ויאמרו
 לאמר, אשירה ליי כי גאה גאה, סוס ורכבו רמוה בים
חיות השדה אומרים: ברוך הטוב והמטיב
צבי אומר: ואני אשיר עוזך, וארנן לבקר חסדך, כי היית משגב לי,
 ומנוס ביום צר לי
פיל אומר: מה גדלו מעשיך יי, מאד עמקו מחשבתך
אריה אומר: יי כגבור יצא, כאיש מלחמות יעיר קנאה, יריע אף
 יצריח, על אויביו יתגבר
דוב אומר: ישאו מדבר ועריו חצרים, תשב קדר, ירננו ישבי סלע,
 מראש הרים יצוחו: ישימו ליי כבוד, ותהלתו באיים יגידו
זאב אומר: על כל דבר פשע, על שור על חמור על שה על שלמה, על
 כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה, עד האלהים יבא דבר שניהם, אשר
 ירשיען אלהים, ישלם שנים לדעהו
שוועל אומר: הוי בנה ביתו בלא צדק, ועליותיו בלא משפט, ברעהו
 יעבד חנם, ופעלו לא יתן לו
זרזיר אומר: רננו צדיקים ביי, לישרים נאוה תהלה
חתול אומר: ארדוף אויבי ואשיגם, ולא אשוב עד כלותם

פרק ששי

שרצים אומרים: ישמח ישראל בעושיו, בני ציון יגילו במלכם
אלים שבשרצים אומרים: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך, בניך
 כשתלי זיתים סביב לשלחנך
נחש אומר: סומך יי לכל הנפלים, וזוקף לכל הכפופים

שמומית אומרת: הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה
זבוב אומר: בשעה שאין ישראל עוסקים בתורה, קול אומר קרא
 ואמר, מה אקרא, כל הבשר חציר, וכל חסדו כציץ השדה, יבש חציר
 נבל ציץ, ודבר אלהינו יקום לעולם, : בורא ניב שפתים, שלום שלום
 לרחוק ולקרוב, אמר יי ורפאתיו
תנינים אומרים: הללו את יי מן הארץ, תנינים וכל תהומות
לויתן אומר: הוודו ליי כי טוב, כי לעולם חסדו
דגים אומרים: קול יי על המים, אל הכבוד הרעים, יי על מים רבים
צפרדע אומרת: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

פרק חמישי

בהמה דקה טהורה אומרת: מי כמוכה באלים יי, מי כמוכה נאדר
 בקדש, נורא תהילות עושה פלא בהמה גסה טהורה אומרת: הרנינו
 לאלהים עוזנו, הריענו לאלהי יעקב
בהמה דקה טמאה אומרת: היטיבה יי לטובים, ולישרים בלבותם
בהמה גסה טמאה אומרת: יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך
גמל אומר: יי ממורום ישאג, וממזון קדשו יתן קולו, שאוג ישאג על
 נהו
סוס אומר: הנה כעיני עבדים, אל יד אדוניהם, כעיני שפחה, אל יד
 גברתה, כן עינינו אל יי אלהינו, עד שיחנונו
פרד אומר: יי כל מלכי ארץ, כי שמעו אמרי פיך
חמור אומר: לך יי הגדולה, והגבורה והתפארת והנצח וההוד, כי כל
 בשמים ובארץ, לך יי הממלכה, והמתנשא לכל לראש

לפקוד כל הגוים, אל תחן כל בגדי און סלה
עגור אומר: הוודו ליי בכנור בנבל עשור זמרו לו צפור אומר: גם צפור
 מצאה בית, ודרור קן לה, אשר שתה אפרחיה את מזבחותיך, יי
 צבאות מלכי ואלהי
סנונית אומרת: למען יזמרך כבוד ולא ידם, יי אלהי לעולם אודך
טסית אומרת עזרי מעם יי עשה שמים וארץ
ציה אומרת: אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה
רציפי (נ"א אונכי) אומר: נחמו נחמו עמי, יאמר אלהיכם
חסידה אומרת: דברו על לב ירושלים, וקראו אליה, כי מלאה צבאה,
 כי נרצה עוונה, כי לקחה מיד יי כפלים בכל חטאתיה
עורב אומר: מי יכין לעורב צידו כי ילדיו אל אל ישוועו
זרזיר אומר: ונודע בגוים זרעם, וצאצאיהם בתוך העמים, כל רואיהם
 יכירום, כי הם זרע ברך יי
אוז שבבית אומרת: הוודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו:
 שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו
**אוז הבר המשוטטת במדבר . כשרואה את ישראל עוסקים
 בתורה אומרת:** קול קורא במדבר, פנו דרך יי, ישרו בערבה מסילה
 לאלהינו, ועל מציאות מזונותיה במדבר אומרת. ארור הגבר אשר
 יבטח באדם, ברוך הגבר אשר יבטח ביי והיה יי מבטחו
פרוגיות אומרים: בטחו ביי עדי עד, כי ביה יי צור עולמים
רחמה אומרת: אשרקה להם ואקבצם, כי פדיתם ורבו, כמו רבו
צפרת כרמים אומרת: אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי
חסיל אומר: יי אלהי אתה, ארומנך, אודה שמך כי עשית פלא,
 עצות מרחוק, אמונה אמן

